

Polska

Podstawowe informacje o Białorusi

2015-12-18 00:06:03

Republika Białorusi (w skrócie Białoruś) położona jest w Europie Wschodniej i nie posiada ostępu do morza. Powierzchnia kraju wynosi 207,6 tys. km², a łączna długość granic 2969 km. Białoruś graniczy z dwoma krajami WNP: Rosją (990 km) i Ukrainą (975 km) oraz z trzema krajami Unii Europejskiej: Litwą (462 km), Łotwą (143 km) i Polską (418 km).

Położenie

Republika Białorusi (w skrócie Białoruś) położona jest w Europie Wschodniej i nie posiada ostępu do morza. Powierzchnia kraju wynosi 207,6 tys. km², a łączna długość granic 2969 km. Białoruś graniczy z dwoma krajami WNP: Rosją (990 km) i Ukrainą (975 km) oraz z trzema krajami Unii Europejskiej: Litwą (462 km), Łotwą (143 km) i Polską (418 km).

Położona w zachodniej części Niziny Wschodnioeuropejskiej, Białoruś nie posiada terenów górzystych. Przeważającą część kraju (70%) stanowią niziny o średniej wysokości 160 - 200 m n.p.m., a najwyższym wzniesieniem jest Góra Dzierżyńskiego o wysokości 345 m (na Wzniesieniach Mińskich). Najniższym położonym terenem jest dolina Niemna w okolicach Grodna (80 - 90 m n.p.m.). Na południu, ok. 20 % powierzchni kraju zajmują rozległe tereny bagienne i torfowiska (Polesie). Najdłuższymi rzekami są: Dniepr (700 km na terenie Białorusi), Berezyna (613 km), Prypeć (495 km), Soż (493 km), Niemen (459 km), Pticz (421 km), Dźwina (380 km). Spośród 11 tysięcy jezior znajdujących się na terenie Białorusi największe jest jezioro Narocz o powierzchni 79,6 km², najgłębsze jest jezioro Długie (53,7 m). Lasy na Białorusi zajmują około 39% powierzchni kraju. Jednym z największych kompleksów leśnych jest położona na granicy z Polską Puszcza Białowieska, której większa część (880 km²) należy do Białorusi. Klimat jest umiarkowanie kontynentalny. Średnia temperatura w styczniu waha się od -4°C na północnym zachodzie do -8°C na północnym wschodzie, a w lipcu od 17°C na północy do 19°C na południu.

Ludność

Ludność na dzień 1 stycznia 2013 roku wynosiła 9.46 mln osób. Średnia gęstość zaludnienia kraju wynosi 45 osób na km kw. Od 1993 roku na Białorusi występuje ujemny przyrost naturalny, który na początku 2012 r. wyniósł 1,1‰. Przeważająca liczba ludności (76,3%) mieszka w miastach. Stolicą kraju jest Mińsk liczący 1.9 mln mieszkańców (wg stanu na 01.01.2013 r.). Miasta liczące powyżej 150 tys. mieszkańców to (wg stanu na dzień 01.01.2013 r.): Homel (505,36 tys.), Mohylew (366,84 tys.), Witebsk (361,87 tys.), Grodno (352,48 tys.), Brześć (326,4 tys.), Bobrujsk (217 tys.), Baranowicze (170,7 tys.).

Białoruś zamieszkiwana jest przez ponad 130 narodowości. Białorusini stanowią 83,7 % populacji. Najliczniejsze mniejszości narodowościowe to: Rosjanie (8,3 %), Polacy (3,1 %), Ukraińcy (1,7%); pozostałe narodowości stanowią 0,9 %. Liczba Polaków mieszkających na Białorusi szacowana jest na 294,5 tys., z największymi skupiskami na Grodzieńszczyźnie (78,3%).

Zasoby naturalne

Na Białorusi odkryto i udokumentowano ok. 5 tys. złóż surowców mineralnych. Dotyczy to 30 różnego rodzaju kopalin użytecznych, z których tylko nieliczne uznawane są w skali europejskiej za znaczące. Białoruś posiada bogate złoża:

- soli potasowych (zapasy wynoszą ponad 42 mld ton; złoża Starobinskoye (Soligorsk, obwód Minsk), złoża Petrikovskoye (obwód Gomel); złoża są w trakcie eksploatacji.
- soli kamiennej (zapasy - 22 mld ton; złoża Dawydovskoye - obwód Gomel, Mozyrskoye - obwód Gomel, Starobinskoye- obwód Minsk); złoża Mozyrskoye i Starobinskoye są w trakcie eksploatacji.
- torfu (zapasy stanowią ok. 2,5 mld ton; złoża znajdują się na terenie całego kraju).

- łatwo topliwych glin (zapasy wynoszą 230 mln ton; obwód Witebsk).
- trudno topliwych glin (zapasy 55 mln ton, powiaty Luninetskiy, Loyevskiy, Stolinskiy - na południu Białorusi) - złoża są w trakcie eksploatacji.
- piasków - 73 złoża; zapasy wynoszą 312 mln ton.
- granitu - Mikashevichi (obwód Brest); zapasy - 320 mln ton, złoża jest w trakcie eksploatacji.
- dolomitu - złoża Ruba (obwód Vitebsk); zapasy - 450 mln ton, złoża jest w trakcie eksploatacji.
- kredy - 270 mln ton (obwód Mogilev i Grodno), złoża są w trakcie eksploatacji.
- gips i anhydryt - zapasy stanowią ok. 1 mld ton (Brinevskoye złoża - obwód Gomel), złoża nie jest eksploatowane.

Na Białorusi występują również takie surowce, jak:

- ropa i gaz - wschód Polesya. Roczne wydobycie ropy naftowej wynosi około 1.7 mln ton, co przy zapotrzebowaniu powyżej 12 mln ton powoduje konieczność jej importu.
- łupki bitumiczne - zasoby szacowane są na poziomie 11 mld ton (złoża Turovskoye obwód Gomel) i Lubanskoye (obwody Minsk i Mogilev). Złoża nie są eksploatowane.
- węgiel brunatny - zasoby tego surowca oceniane są na poziomie 53 mln ton (złoża Zhitkovichskoye, Brinevskoye, Tonezhskoye - obwód Gomel). Złoża nie są eksploatowane.
- kamień budowlany - złoża Mikashevichi i Sitnitsa (obwód Brest), Glushkevichi i kopalnia Nadezhdy (obwód Gomel). W Mikashevichi roczne wydobycie kamienia wynosi ok. 3,5 mln m³, produkcja tłuczni - 5,5 mln m³. Złoża są w trakcie eksploatacji.
- sapropele - jezioro Pribylovichi (obwód Gomel) - zapasy 245,6 mln ton; jezioro Dikoye (obwód Gomel) - zapasy 62 mln ton; jezioro Czernoye (obwód Vitebsk) - zapasy 352 tys. ton.
- wody mineralne - 70 źróź (obwód Minsk, Vitebsk).
- rudy żelaza - zapasy wynoszą ok. 500 mln ton - Okolovskoye (obwód Minsk) i Novoselkovskoye (obwód Grodno) złoża. Złoża nie są eksploatowane.
- bursztyn (głównie techniczny, do produkcji lakierów i oleju bursztynowego), którego złoża w Gacza-Osowo (obwód Brest) oceniane są na poziomie około 340 ton.
- krzemień (od ciemnożółtego do ciemnobrunatnego i czarnego), którego zasoby są praktycznie nieograniczone.
- fosforyty - zapasy wynoszą 350 mln ton; Mstislavskoye, Krichevskoye złoża - obwód Mogilev. Złoża nie są eksploatowane.
- znaczne zasoby tzw. czarnego dębu, stosowanego do produkcji okleiny meblowej.

Ustrój polityczny

Deklaracja O państwowej niezawisłości Republiki Białorusi, przyjęta przez Radę Najwyższą w dniu 12 lipca 1990 roku, proklamowała - po raz pierwszy w historii - pełną suwerenność Republiki Białoruś, która po 70 latach istnienia, jako republika radziecka, stała się wolnym państwem. Jednak dniem, w którym obchodzone jest święto narodowe jest 3 lipca - dzień, w którym nastąpiło wyzwolenie Mińska spod okupacji niemieckiej przez wojska radzieckie w 1944 roku.

Konstytucja została uchwalona 30 marca 1994 roku. W wyniku referendum z 24 listopada 1996 roku

wprowadzono do niej dość istotne poprawki. Prezydent, będący głową państwa, wybierany jest w powszechnym głosowaniu na pięcioletnią kadencję. Od lipca 1994 roku stanowisko to piastuje Aleksander Łukaszenko, który w wyniku referendum 1996 roku pozostał u władzy, a bieg kadencji rozpoczął się od nowa, a w 2001 roku został wybrany na następną kadencję. W wyniku kolejnego referendum w 2004 roku i dzięki zmianom konstytucyjnym prezydent A. Łukaszenko zapewnił sobie możliwość ponownego kandydowania w wyborach prezydenckich w 2006 roku. Wybory, które odbyły się 19 marca 2006 roku, zakończyły się również zwycięstwem Łukaszenki, który, według danych Centralnej Komisji Wyborczej, uzyskał 82,6 % głosów. Drugie miejsce, według CKW, zajął wspólny kandydat opozycji Aleksander Milinkiewicz, na którego głosowało 6 % wyborców. Frekwencja wyniosła 92,6 %. Kolejne wybory odbyły się 19 grudnia 2010 roku. Zgodnie z wynikami Centralnej Komisji Wyborczej RB Aleksandr Łukaszenko uzyskał 79,67% i został prezydentem RB po raz czwarty.

Władzą ustawodawczą Białorusi jest dwuizbowy parlament - Zgromadzenie Narodowe (Natsionalnoje Sobranie) składające się z Rady Republiki (Sovet Respubliki) i Izby Przedstawicieli (Palata Predstaviteley). Rada Republiki liczy 64 członków, z których 8 jest mianowanych przez prezydenta, a 56 wybieranych pośrednio przez deputowanych lokalnych rad na 4-letnią kadencję. Izba Przedstawicieli liczy 110 członków.

Sąd Konstytucyjny bada zgodność aktów normatywnych z Konstytucją, a Prokuratura Generalna czuwa nad właściwym trybem wykonania aktów normatywnych.

Komitet Kontroli nadzoruje realizację budżetu państwa, zarządzanie własnością państwową i politykę finansowo-podatkową. Sędziowie Sądu Najwyższego są mianowani przez prezydenta, a skład Sądu Konstytucyjnego jest mianowany przez prezydenta i Izbę Przedstawicieli (po połowie).

Władzę wykonawczą sprawuje Rada Ministrów pod przewodnictwem premiera, mianowanego przez prezydenta. Obecnie stanowisko premiera piastuje Michaił Miasnikowicz. Rząd podlega nadzorowi ze strony prezydenta i parlamentu.

Władzę w terenie sprawują lokalne komitety wykonawcze.

Podział administracyjny

Białoruś podzielona jest na 6 obwodów (odpowiadającym polskim województwom): brzeski, homelski, grodzieński, mohylewski, miński, witebski oraz wydzielone na prawach obwodu miasto Mińsk. Mniejszymi jednostkami administracyjnymi są powiaty, których jest 118.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego